

การศึกษาเปรียบเทียบความหมายโดยนัยของคำบอกทิศทาง “里” ในภาษาจีนกลาง กับ คำ “ใน” ในภาษาไทย¹

ญาณกร ชลานุสนธิ์²

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความหมายโดยนัยของคำบอกทิศทาง “里” ในภาษาจีนกลาง และคำบุพบท “ใน” ในภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชานมาวิเคราะห์และอธิบายความหมาย ผลการวิจัยพบว่าความหมายโดยนัยของคำบอกทิศทาง “里” มีด้วยกัน 7 ความหมาย ได้แก่ 1) บ่งถึงภายในขอบเขตทางสังคม 2) บ่งถึงภายในขอบเขตของเวลา 3) บ่งถึงภายในขอบเขตของความหมายที่เปรียบเทียบ 4) บ่งถึงสมาชิกหรือหน่วยงานในเขตการปกครอง 5) บ่งถึงภายในขอบเขตของจำนวนที่เป็นพหุพจน์ 6) บ่งถึงภายในแหล่งที่มาของข่าวสาร ความรู้ หรือ

¹บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบคำบอกทิศทาง “LI”, “NEI” และ “ZHONG” ในภาษาจีนกลางกับคำภาษาไทยที่มีลักษณะเดียวกัน” ในหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยนุพร จาวะลา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สำหรับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

²นิสิตหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่องราวต่างๆ 7) บ่งถึงภายในสภาพ หรือลักษณะ ส่วนความหมาย
โดยนัยของคำบุพบท “ใน” นั้น มีด้วยกัน 11 ความหมาย ได้แก่

- 1) บ่งถึงภายในขอบเขตทางสังคม 2) บ่งถึงภายในขอบเขตของเวลา
- 3) บ่งถึงภายในขอบเขตของความหมายที่เปรียบเทียบ 4) บ่งถึงภายในกระบวนการของการกระทำ 5) บ่งถึงภายในสภาพ หรือลักษณะ 6) บ่งถึงเครื่องแต่งกายที่สวมใส่ 7) บ่งถึงภายในขอบเขตของจำนวนที่เป็นพหูพจน์ 8) บ่งถึงการเป็นเจ้าของ 9) บ่งถึงวัยหรือช่วงอายุ 10) บ่งถึงภายในแหล่งที่มาของข่าวสาร ความรู้ หรือเรื่องราวต่างๆ 11) บอกผู้เสริม การศึกษาเปรียบเทียบคำบอกทิศทาง “里” ในภาษาจีนกลาง กับคำบุพบท “ใน” ในภาษาไทยพบว่ามีความหมายที่เหมือนกัน 6 ความหมาย คือ “บ่งถึงภายในขอบเขตทางสังคม” “บ่งถึงภายในขอบเขตของเวลา” “บ่งถึงภายในขอบเขตของความหมายที่เปรียบเทียบ” “บ่งถึงภายในสภาพ หรือลักษณะ” “บ่งถึงภายในขอบเขตของจำนวนที่เป็นพหูพจน์” และ “บ่งถึงภายในแหล่งที่มาของข่าวสาร ความรู้ หรือเรื่องราวต่างๆ ” และแตกต่างกัน 6 ความหมาย คือ “บ่งถึงสมาชิกหรือหน่วยงานในเขตการปกครอง” “บ่งถึงภายในกระบวนการของการกระทำ” “บ่งถึงเครื่องแต่งกายที่สวมใส่” “บ่งถึงการเป็นเจ้าของ” “บ่งถึงวัย หรือช่วงอายุ” และ “บอกผู้เสริม” ซึ่งความแตกต่างทางด้านความหมายของคำบอกทิศทาง “里” ในภาษาจีนกลาง กับคำบุพบท “ใน” ใน

ภาษาไทยนั้นเกิดจากการขยายความหมายตามกระบวนการ
อุปลักษณ์ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งในระบบบรรดาศาสตร์ปริธาน
คำสำคัญ คำบอกทิศทาง “里”, คำบุพบท “ใน”, ความหมาย
โดยนัย

1. บทนำ

คำบอกทิศทาง “里” ในภาษาจีนกลาง และคำบุพบท
“ใน” ในภาษาไทย เป็นคำที่มีหน้าที่หลักในการบ่งถึงภายใน
ขอบเขตของพื้นที่ ซึ่งเป็นความหมายโดยตรงของคำทั้งสอง
นอกจากความหมายโดยตรงแล้ว คำดังกล่าวยังสามารถขยายเป็น
ความหมายอื่น ๆ ได้ และความหมายขยายนี้ เราเรียกว่าความหมาย
โดยนัย³

ในบทความนี้ผู้วิจัยศึกษาความหมายของคำบอกทิศทาง
“里” ในภาษาจีนกลาง กับคำบุพบท “ใน” ในภาษาไทย
จากตัวอย่างประโยคภาษาจีนและภาษาไทยอย่างละ 2,000 ประโยค
ประโยคภาษาจีนรวบรวมมาจากคลังข้อมูลภาษาของมหาวิทยาลัย
ปักกิ่ง และประโยคภาษาไทยรวบรวมมาจากคลังข้อมูลภาษาไทย

³ ความหมายโดยนัย หมายถึงความหมายที่ชักนำความคิดให้เกี่ยวโยงไปถึงสิ่งอื่น
ความหมายโดยนัยของคำอาจจะเกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ หลายอย่าง เช่น เกี่ยวข้อง
กับความรู้สึก ความเคยชิน กาลเทศะของบุคคล และความสุภาพของภาษา (วรรณท์ อักษร-
พงศ์, 2534: 282)

แห่งชาติ โดยอาศัยทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชาน⁴ มาวิเคราะห์และอธิบายความหมาย พร้อมทั้งเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างคำบอกทิศทาง “里” ในภาษาจีนกลาง กับ คำบุพบท “ใน” ในภาษาไทยเพื่อประโยชน์สำหรับผู้ที่ยื่นภาษาจีนหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจภาษาจีน

2. ความหมายโดยนัยของคำบอกทิศทาง “里” ในภาษาจีนกลาง

ผลการศึกษาพบว่าความหมายโดยนัยของคำบอกทิศทาง “里” ในภาษาจีนกลางจะแปรไปตามคำหรือวลีที่ประกอบ โดยจะปรากฏในโครงสร้าง “x + 里” โดย “x” เป็นคำหรือวลีต่าง ๆ ทั้งนี้ ความหมายโดยนัยทุกความหมายของคำบอกทิศทาง “里” ยังสามารถเชื่อมโยงกับความหมายโดยตรง ซึ่งเป็นความหมายพื้นฐานได้ จากการศึกษาพบว่าความหมายโดยนัยของคำบอกทิศทาง “里” มีทั้งหมด 7 ความหมาย⁵ ดังนี้

⁴ เลคอฟ และจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 2003:4) กล่าวว่า อรรถศาสตร์ปริชานมีแนวคิดที่ว่าความหมายเกี่ยวข้องกับจิตใจและประสบการณ์ต่างๆ ของมนุษย์ กล่าวคือ มนุษย์เข้าใจความหมายของสิ่งต่างๆ โดยอาศัยโน้ตทัศน์ซึ่งสร้างขึ้นมาจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวมนุษย์โดยตรง โดยคำว่า “ประสบการณ์” ที่กล่าวถึงนี้ มีความสัมพันธ์กับสังคม สิ่งแวดล้อม หรือเป็นสิ่งที่มนุษย์ประสบด้วยตัวเอง เช่น การรับรู้ ความรู้สึก อารมณ์ หรือการเคลื่อนไหว เป็นต้น

⁵ งานวิจัยชิ้นนี้ได้ศึกษาลักษณะทางความหมายโดยนัยของคำบอกทิศทาง “里” ในภาษาจีนกลางจากคลังข้อมูลภาษาของมหาวิทยาลัยปักกิ่งเพียงแหล่งเดียว ด้วยข้อจำกัดของแหล่งข้อมูล จึงอาจจะทำให้ผลการศึกษาดูแตกต่างกับการศึกษาหรืองานวิจัยชิ้นอื่นได้

2.1 บ่งถึงภายในขอบเขตทางสังคม

สังคม (พจนานุกรมไทย ฉบับบัณฑิตยสถานและสมบุรณ์, 2553:1105) หมายถึง ความสัมพันธ์ของกลุ่มคนที่เป็นไปตามระเบียบ กฎเกณฑ์ หรือตามวัตถุประสงค์ที่มีร่วมกัน ตลอดจนการพบปะสังสรรค์ หรือการเข้าร่วมในที่ชุมนุมชนด้วย ในความหมายนี้ “x” จะเป็นคำหรือวลีที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับสังคม เช่น 社会 shèhuì “สังคม”, 系统 xìtǒng “ระบบ”, 行业 hángyè “สาขาอาชีพ” เป็นต้น และเมื่อใช้ร่วมกับคำบอกทิศทาง “里” จะหมายถึง อยู่ภายในขอบเขตต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสังคม เช่น

- (1) 他生活在社会里，他为社会而生活。

Tā shēnghuó zài shèhuìlǐ, tā wèi shèhuì ér shēnghuó.

เขาใช้ชีวิตอยู่ในสังคม และใช้ชีวิตเพื่อสังคม

- (2) 在现代社会里，大众传播是十分重要的社会化手段。

Zài xiàndài shèhuìlǐ, dàzhòng chuánbō shì shífēn zhòngyào de shèhuìhuà shǒuduàn.

ในสังคมยุคปัจจุบัน การสื่อสารถือได้ว่าเป็นเครื่องมือของกระบวนการทางสังคมที่สำคัญอย่างยิ่ง

2.2 บ่งถึงภายในขอบเขตของเวลา

ในบริบทนี้ “x” จะเป็นคำหรือวลีที่แสดงถึงช่วงหรือระยะเวลาของเวลา เช่น 一周 yīzhōu “หนึ่งสัปดาห์”, 三月 sānyuè “เดือนมีนาคม”, 节日 jiérì “เทศกาล” เป็นต้น เช่น

- (3) 我想我会要 5 个孩子，五年里一年一个。

Wǒ xiǎng wǒ huì yào wǔ gè háiizi, wǔniánlǐ yī nián yī gè.

ฉันคิดว่า ฉันจะมีลูก 5 คน ใน 5 ปีนี้จะมีปีละคน

(4) 因此一周里，只有一至两天为美国人生产，……

Yīncǐ yīzhōulǐ, zhǐyǒu yī zhì liǎng tiān wèi Měiguó rén shēngchǎn,...

ฉะนั้น ในหนึ่งสัปดาห์ จะมีแค่หนึ่งถึงสองวันเท่านั้นที่ทำการ
ผลิตให้กับชาวอเมริกัน...

2.3 บ่งถึงภายในขอบเขตของความหมายที่เปรียบเทียบ

ในปริบทนี้ “x” จะเป็นคำหรือวลีที่แสดงถึงอวัยวะ
หรือส่วนประกอบต่าง ๆ ของร่างกาย เมื่อคำดังกล่าวไปปรากฏใน
บางปริบท ความหมายของคำจะเปลี่ยนจากความหมายรูปธรรมเป็น
นามธรรมผ่านกระบวนการอุปลักษณ์ แต่ไม่ใช่ว่าคำบอกอวัยวะทุก
ส่วนของร่างกายจะสามารถขยายความหมายเป็นนามธรรมได้ จาก
การศึกษาพบว่าอวัยวะที่ใช้ในความหมายนามธรรมได้มี 9 คำได้แก่
手 shǒu “มือ”, 嘴 zuǐ “ปาก”, 口 kǒu “ปาก”, 心 xīn “ใจ”, 眼
yǎn “ตา”, 胸 xiōng “หน้าอก”, 肚子 dùzi “ท้อง”, 脑子 nǎozi
“สมอง” และ 骨子 gǔzi “กระดูก” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(5) 每个人心里都有仁义。

Měi gè rén xīnlǐ dōu yǒu rényì.

ในใจของทุกคนต่างก็มีความเมตตาธรรม

จากตัวอย่างข้างต้น “心 xīn ใจ” เป็นความหมายเปรียบเทียบ
ที่เปรียบเสมือนภาชนะอย่างหนึ่งซึ่งสามารถบรรจุคุณธรรมของ
มนุษย์เอาไว้

(6) 我总是自信满满地认为，什么事情到了我手里都能解决。

Wǒ zǒngshì zìxīnmǎnmǎn de rènwéi, shénme shìqíng dào le wǒshǒulǐ dōu néng jiějué.

ฉันมักจะมั่นใจเต็มร้อยว่า ไม่ว่าเรื่องอะไรก็ตาม เมื่อถึงมือฉัน แล้ว ก็จะสามารรถแก้ไขได้ทุกครั้ง

จากตัวอย่างข้างต้น “我手里 wǒshǒulǐ ในมือฉัน” ไม่ได้มีความหมายว่าอยู่ในมือที่เป็นอวัยวะจริงๆ แต่ในที่นี้เป็นความหมายเปรียบเปรยที่หมายถึงอำนาจหรือการครอบครอง

2.4 ป่งถึงสมาชิกหรือหน่วยงานในเขตการปกครอง

ในความหมายนี้ “x” จะเป็นคำนามที่มีความหมายเกี่ยวกับหน่วยงาน องค์กร หรือเขตการปกครอง เช่น 县 xiàn “อำเภอ”, 省 shěng “มณฑล”, 部 bù “แผนก” เป็นต้น ทั้งนี้ยังรวมถึงคำว่า 家 jiā “บ้าน” ที่เปรียบเสมือนเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมอีกด้วย ในกรณีนี้ “x” เป็นคำนามที่มีความหมายดังกล่าวจะมีสองความหมาย ความหมายแรกเป็นความหมายโดยตรงหมายถึง ในพื้นที่ขององค์กร หน่วยงาน หรือเขตการปกครอง ความหมายที่สอง เมื่อคำที่มีความหมายเกี่ยวกับหน่วยงาน องค์กร หรือเขตการปกครองประกอบกับคำ “里” และทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค จะแสดงความหมายโดยนัย โดยหมายถึง หมายถึง สมาชิกที่อยู่ในเขตการปกครอง หน่วยงาน หรือองค์กร หรืออาจจะหมายถึงตัวแทน หรือตัวเขตการปกครอง หน่วยงาน หรือองค์กรนั้น ๆ ก็ได้ เช่น

(7) 部里重新研究了意见, ……

Bùlǐ chóngxīn yánjiūle tā de yìliàn,...

คนที่แฟนได้ทำการทบทวนความคิดเห็นของเขาใหม่...

- (8) 厂里叫我到上海去一趟。

Chǎnglǐ jiào wǒ dào Shànghǎi qù yī tàng.

ทางโรงงานให้ผมไปเซี่ยงไฮ้สักครั้ง

2.5 บ่งถึงภายในขอบเขตของจำนวนที่เป็นพหูพจน์

จำนวนพหูพจน์ (พจนานุกรมไทย ฉบับบัณฑิตยสถานและ
สมบูรณ, 2553:758) คือจำนวนของคน สัตว์ สิ่งของ หรือสิ่งอื่นๆ ที่
มีจำนวนตั้งแต่ 2 สิ่งขึ้นไป ซึ่งจำนวนพหูพจน์นี้สามารถจำแนกออก
ได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

ก. เป็นการรวมตัวของคน สัตว์ สิ่งของ หรือสิ่งต่างๆ
ที่มีจำนวนตั้งแต่ 2 สิ่งขึ้นไป โดยไม่มีเงื่อนไข วัตถุประสงค์ หรือ
คุณสมบัติประจำรูป เช่น 这六句话 zhè liù jù huà “หกประโยค
นี้”, 这三点里 zhè sān diǎn lǐ “สามประเด็นนี้” เป็นต้น ดังตัว
อย่างต่อไปนี้

- (9) 这六句话里, 汉语的“读”和“书”没有任何变化。

Zhè liùjùhuàlǐ, Hànyǔ de “dú” hé “shū” méiyǒu
rènhé biànhuà.

ในหกประโยคนี้ คำว่า “อ่าน” และ “หนังสือ” ในภาษาจีนไม่มี
การเปลี่ยนแปลงใดๆ

- (10) 这三点里, 第三点又是最重要的。

Zhè sāndiǎnlǐ, dì sān diǎn yòu shì zuì zhòngyào de.

ในสามประเด็นนี้ ประเด็นที่สามก็เป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดอีก
เช่นกัน

ข. เป็นกลุ่มที่เกิดจากการรวมตัวของสิ่งต่างๆ อาทิ คน สัตว์ สิ่งของ หรือสิ่งต่างๆ ที่อยู่รวมกันเป็นหมู่ๆ ตามเงื่อนไข วัตถุประสงค์ หรือ การรวมตัวของสิ่งที่มีคุณสมบัติ หรือลักษณะใน ด้านใดด้านหนึ่งที่เหมือนกัน และเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของ มนุษย์ ซึ่งอาจจะเป็นการรวมกลุ่มที่เป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการ ก็ได้ เช่น

(11)这说明“通知”和“采购”还有细微的差别，它们代表及物动词里的两个小类。

Zhè shuōmíng “tōngzhī” hé “cǎigòu” hái yǒu xìwēi de chābié, tāmen dàibiǎo jíwù dòngcílǐ de liǎng gè xiǎo lèi.

จุดนี้แสดงให้เห็นถึงข้อแตกต่างเล็กๆ น้อยๆ ของคำว่า “แจ้งให้ทราบ” กับ “จัดซื้อ” ซึ่งคำทั้งสองนี้เป็นประเภทย่อยของคำกรกรรมกริยา

(12) 美国的杰出民族学家摩尔根长期生活在美洲印第安人部落里，调查并记录了大量的印第安人处于原始社会历史阶段的材料，...

Měiguó de jiéchū mínzú xuéjiā Mór'ěrgēn chángqī shēnghuó zài Měizhōu Yīndì'ānrén bùluòlǐ, diàochá bìng jìlù le dàliàng de Yīndì'ān rén chūyú yuánshǐ shèhuì lìshǐ jiēduàn de cáiliào,...

มอร์แกน นักวิชาการพื้นเมืองที่มีชื่อเสียงของสหรัฐอเมริกา ได้ใช้ชีวิตอยู่กับชนเผ่าอินเดียนแดงในทวีปอเมริกามาเป็นเวลานาน ทั้งยังทำการสำรวจและบันทึกข้อมูลเป็นจำนวนมากว่า ชาวอินเดียนแดงมีต้นกำเนิดทางประวัติศาสตร์สังคมมาอย่างยาวนาน...

2.6 บ่งถึงภายในแหล่งที่มาของข่าวสาร ความรู้ หรือเรื่องราว ต่างๆ

ในบริบทนี้ “x” จะเป็นคำนามที่แสดงถึงสื่อกลางที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เผยแพร่ ถ่ายทอด เรื่องราวต่างๆ ทั้งที่เป็นเรื่องราวสาธารณะและเรื่องส่วนบุคคล ซึ่งสื่อกลางเหล่านี้จะเป็นพวกสื่อสิ่งพิมพ์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในสื่อสาร เช่น 电视 diànshì “โทรทัศน์”, 书 shū “หนังสือ”, 电话 diànhuà “โทรศัพท์” เป็นต้น ในกรณีนี้ เมื่อใช้ร่วมกับคำบอกทิศทาง “里” จะมี 2 ความหมาย คือ 1) ความหมายโดยตรง หมายถึงภายในของตัวอุปกรณ์สื่อสารนั้นจริงๆ 2) ความหมายโดยนัย หมายถึง แหล่งที่มาของข่าวสาร ความรู้ หรือเรื่องราวต่างๆ เป็นการบ่งว่าข่าวสาร หรือเรื่องราวนั้นๆ มีแหล่งที่มาจากสื่อและอุปกรณ์การสื่อสารชนิดใด เช่น

(13) 电视里的故事与我们历史课本中所学的有相通之处, ……

Diànshìlǐ de gùshì yǔ wǒmen lìshǐ kèběnzhōng suǒ xué de yǒu xiāngtōng zhī chù,...

เรื่องราวในโทรทัศน์กับเนื้อหาที่พวกเราเรียนในหนังสือ
แบบเรียนประวัติศาสตร์ มีส่วนที่คล้ายคลึงกัน...

(14) 这不再是小说里的幻影。

Zhè bù zài shì xiǎoshuōlǐ de huànyǐng.

นี่จะไม่ใช่วาทะถ้อยคำในนวนิยายอีกต่อไป

2.7 บ่งถึงอยู่ในสภาพ หรือลักษณะ

ในบริบทนี้ “x” จะเป็นคำนาม หรือ คำคุณศัพท์ ที่มี ความหมายบ่งถึงสภาพหรือลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น 状态 *zhuàngtài* “ภาวะ สภาพการณ์”, 白 *bái* “ขาว” เป็นต้น เมื่อใช้ ร่วมกับคำบอกทิศทาง “里” แล้วจะหมายถึง อยู่ภายในขอบเขต สภาพ หรือลักษณะต่าง ๆ เช่น

(15) 疾病的人，往往皮肤缺少光泽，肤色灰黄，甚至晦暗。 皮肤光滑，白里透红，往往是一个人体健康的最好反映。

Jíbìng de rén, wǎngwǎng pífū quēshǎo guāngzé, fūsè huī huáng, shènzhì huì'àn. Pífū guāngrùn, báilǐ tòu hóng, wǎngwǎng shì yī ge rén zhèngtǐ jiànkāng de zuì hǎo fǎnyìng.

คนที่ป่วยเป็นโรค ผิวหนังมักจะขาดความมันเงา ผิวซีด กระทั่ง มีสีผิวหมองคล้ำ ส่วนคนที่ผิวหนังชุ่มชื้น แกล้งเกล้า มีเลือดฝาด⁶ มักจะเป็นสัญญาณที่ดีที่บ่งบอกว่าคนนั้นมีสุขภาพที่ดี

(16) 在这个状态里，所有的人都认为进一步的改善是不可能的。

Zài zhègè zhuàngtàilǐ, suǒyǒu de rén dōu rènwéi jìn yī bù de gǎishàn shì bù kěnéng de.

ในสภาพแบบนี้ คนทั้งหมดคิดว่าการปรับปรุงตัวไปอีกขั้นเป็น เรื่องที่เป็นไปไม่ได้

⁶วลี 白里透红 *báilǐ tòu hóng* หากแปลตรงความหมายจะหมายถึง “ในความขาวมีสีแดงระเรื่อออกมา” แต่เมื่อมาอยู่ในบริบทดังกล่าว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีแปลเอาความหมาย ฉะนั้น จึงแปลว่า “มีเลือดฝาด” ซึ่งสอดคล้องกับบริบทดังกล่าว และสื่อความหมายได้ชัดเจนกว่า

3. ความหมายโดยนัยของคำบุพบท “ใน”

ความหมายโดยนัยของคำบุพบท “ใน” นั้นก็ผันแปรไปตามคำหรือวลีที่ประกอบรวม ดังโครงสร้าง “ใน + y” โดย “y” เป็นคำหรือวลีต่าง ๆ จากการศึกษพบว่าความหมายโดยนัยของคำบุพบท “ใน” มี 11 ความหมาย⁷

3.1 บ่งถึงความหมายที่เกี่ยวข้องกับสังคม

ความหมายในปริบทนี้ “y” จะเป็นคำหรือวลีที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ตำแหน่ง ฐานะทางสังคม เจื่อนใจ หรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางสังคม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(17) คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคคงจะต้องมีบทบาทและทำงานหนักขึ้นในฐานะผู้ตรวจสอบให้แก่ประชาชนผู้บริโภค

(18) ผู้อำนวยการฝ่ายภาคพื้นยุโรปและแอฟริกา พร้อมทั้งกับต้นและลูกเรือ และผู้โดยสารในเที่ยวบินนั้นร่วมเป็นสักขีพยานในพิธีเปิดการเปิดเส้นทางบินในทวีปแอฟริกา

3.2 บ่งถึงภายในขอบเขตของเวลา

ในปริบทนี้ คำบุพบท “ใน” จะใช้ร่วมกับคำหรือวลีที่มีความหมายบ่งถึงช่วงหรือระยะของเวลา และในคำ หรือวลีบอก

⁷ งานวิจัยชิ้นนี้ได้ศึกษาลักษณะทางความหมายโดยนัยของคำบุพบท “ใน” ในภาษาไทยจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติเพียงแหล่งเดียว ด้วยข้อจำกัดของแหล่งข้อมูล จึงอาจจะทำให้ผลการศึกษาดูแตกต่างกับการศึกษาหรืองานวิจัยชิ้นอื่นได้

เวลาบางคำ อาจจะมีการตีความที่แฝงด้วยเหตุการณ์สำคัญอยู่ด้วย เช่น

(19) หากแนวโน้มการฟังเพลงเสียงดังของคนยังคงเป็นไปเช่นนี้ คาดว่าวัยรุ่นในปัจจุบันอาจมีความเสี่ยงที่จะหูหนวกเร็วกว่าคนรุ่นแม่ถึง ๓๐ ปีก็เป็นได้

(20) ในปีทีี่สิ้นนามิเกิด เขาหลักเพ็งจะนุมนได้แค่ปีเดียว

3.3 บ่งถึงภายในขอบเขตของความหมายที่เปรียบเทียบ

ในปริบทนี้ “y” จะเป็นคำที่มีความหมายที่แสดงถึงอวัยวะหรือส่วนประกอบของร่างกาย เมื่อคำเหล่านี้ปรากฏในบางปริบท ความหมายของคำจะเปลี่ยนไปจากความหมายรูปธรรมเป็นนามธรรมผ่านกระบวนการอุปลักษณ์ จากการศึกษาพบว่าอวัยวะหรือส่วนประกอบของร่างกายที่สามารถขยายความหมายจากรูปธรรมเป็นนามธรรมได้ มีจำนวน 6 คำ ได้แก่ มือ ใจ แขน สายตา หัว และสมอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(21) เคลม้งโซเคยพูดไว้ว่า สงครามเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญมากเกินกว่าจะปล่อยให้อยู่ในมือของบรรดานายพลทั้งหลายแต่ลำพังจากตัวอย่างข้างต้น “ในมือของบรรดานายพลทั้งหลาย” ไม่ได้มีความหมายว่าอยู่ในมือที่เป็นอวัยวะจริงๆ ของนายพลแต่อย่างใด แต่เป็นความหมายขยายที่หมายถึง อยู่ในอำนาจของนายพล

(22) ซาชนั้หั่วเราะในใจ เรื่องแบบนี้ต่อให้อยู่ในนิทาน เธอยังไม่เชื่อ
เลย

จากตัวอย่างข้างต้น ใจ หมายถึง หัวใจที่เป็นอวัยวะสำคัญของ
ร่างกาย ส่วนหั่วเราะ เป็นอาการอย่างหนึ่งที่ต้องแสดงออกโดยการ
ใช้ปากเปล่งเสียงหั่วเราะออกมา และสามารถมองเห็นได้ชัดเจนบน
ใบหน้าเท่านั้น แต่ในบริบทนี้ “ใจ” เป็นความหมายขยายที่หมายถึง
ความรู้สึก ฉะนั้น เมื่อใช้ร่วมกับคำบุพบท “ใน” และ “หั่วเราะ” นั้น
จึงหมายถึง อาการเย้ยหยันที่เกิดขึ้นภายในใจ ไม่ได้แสดงถึงอาการ
หั่วเราะที่สามารถมองเห็นได้ในหัวใจ

3.4 บ่งถึงอยู่ภายในกระบวนการของการกระทำ

ในบริบทนี้ เมื่อคำบุพบท “ใน” ใช้ร่วมกับอาการนาม⁸
หรือนามวลีที่มีคำอาการนาม “การ” ขึ้นต้น เช่น การซื้อขายสินค้า
การจ้อกัน การเดินทาง เป็นต้น ในกรณีนี้จะหมายถึงอยู่ในขอบเขต
ของการกระทำนั้น เช่น

(23) คู่เรากี่มึงอนมีเถียงกันเหมือนคนอื่น แต่ใช้เหตุผลในการจ้อกัน

⁸ อาการนาม (ปรมจิต ชนวงษ์: 2529, 134) หมายถึงคำนามที่สื่อความหมายเป็น
นามธรรม เป็นคำนามที่บอกความหมายของสิ่งที่ไม่ได้เป็นรูปร่าง ไม่มีขนาด แต่สามารถ
เข้าใจได้ คำนามประเภทนี้เกิดจากการใช้คำ “การ” “ความ” เติมลงหน้าคำกริยาหรือคำ
วิเศษณ์ โดยมีข้อกำหนดคือ 1. “การ” มักใช้เติมหน้าคำกริยาที่แสดงความเป็นไปทางกาย
และวาจา เช่น การกิน การเดิน เป็นต้น 2. “ความ” มักใช้นำหน้าคำกริยาที่แสดงความเป็น
ไปทางจิตใจ หรือแสดงความรู้สึกนึกคิดในทางนามธรรม เช่น ความรู้ ความรัก เป็นต้น
และนำหน้าคำวิเศษณ์ เช่น ความดี ความสูง เป็นต้น

(24) พื้นผิวของการขนส่ง มิได้มีลักษณะเป็นแบบเดียวกันหมด และระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางเท่ากันที่แสดงด้วยเส้น ก็มีลักษณะเป็นวงกลมด้วย

3.5 บ่งถึงภายในสภาพ หรือลักษณะ

ในปริบทนี้ “y” จะเป็นคำที่แสดงถึงสภาพหรือลักษณะ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะเป็นนามวลีที่ขึ้นต้นด้วยคำ “สภาพ” หรือ “ลักษณะ” หรือเป็นคำอาการนามที่ขึ้นต้นด้วย “ความ” เช่น ความเจ็บ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(25) ควรจะเสริมสร้างความคิดที่จะให้คนอีสานเข้าร่วมกันอยู่ใน ลักษณะหมู่บ้าน

(26) ผมสนใจอยากทราบว่าเห็ดเหล่านี้ ในสภาพธรรมชาติ ในป่ายังอุดมสมบูรณ์คืออยู่หรือไม่

3.6 บ่งถึงเครื่องแต่งกายที่สวมใส่

ในปริบทนี้ ถ้าหาก “y” ในโครงสร้าง “ใน + y” เป็นคำหรือวลีที่แสดงความหมายเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย ซึ่งเครื่องแต่งกายนี้จะอยู่ในลักษณะเป็นชุดที่ประกอบด้วยเสื้อ กางเกง หรือ กระโปรง และคำที่อยู่ข้างหน้าคำบุพบท “ใน” เป็นบุคคล ในกรณีเช่นนี้ จะมีความหมายที่แสดงถึงบุคคลนั้นว่าแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายลักษณะใด ตัวอย่างเช่น

(27) ชายร่างสูงใหญ่หน้าตาอัปลักษณ์ในชุดสูทนั่งอยู่บนเก้าอี้ตัวใหญ่แต่เพียงลำพัง

(28) คนในห้องควบคุมที่ยืนอยู่มีอาการเสียหลักกันเป็นแถว แต่ที่หนักหน่วงคือหนุ่มน้อยผมยุ่งในชุดวอร์มสีฟ้า

3.7 บ่งถึงภายในขอบเขตของจำนวนที่เป็นพหูพจน์

จำนวนพหูพจน์ คือจำนวนของคน สัตว์ สิ่งของ หรือสิ่งอื่นๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ 2 สิ่งขึ้นไป จำแนกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

ก. เป็นการรวมตัวของคน สัตว์ สิ่งของ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ 2 สิ่งขึ้นไป โดยไม่มีเงื่อนไข วัตถุประสงค์ หรือคุณสมบัติประจำรูปของการรวมตัว เช่น

(29) อาหารแช่แข็งเริ่มเป็นที่ต้องการ ตั้งแต่ชาวญี่ปุ่นมีตู้เย็นในแต่ละครั้วเรือน

(30) ข้อมูลเหล่านี้มีบทบาทและความสำคัญต่อผู้สัมภาษณ์ในหลายด้าน

ข. อยู่ในกลุ่มที่เป็นการรวมตัวของสิ่งต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ หรือการรวมตัวของสิ่งต่าง ๆ ที่มีคุณสมบัติหรือลักษณะในด้านใดด้านหนึ่งที่เหมือนกัน เช่น

(31) การเพิ่มราคาหมูหริ่งจะส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายในกลุ่มผู้สูบบุหรี่ในเขตชนบทในด้านอาหาร

(32) เจ้าฟ้าชายชาร์ลยังได้ตราให้ความเห็นว่าเป็นวงการประกอบโรคศิลป์ทางการแพทย์ควรจะให้มีการเอื้ออุปถัมภ์หรือผสมผสานกันระหว่างแพทย์แผนปัจจุบันกับแพทย์ทางเลือกอื่นๆ

3.8 บ่งถึงการเป็นเจ้าของ

ความหมายในปริบทนี้ จะพบในโครงสร้าง “... + ใน + y” โดยที่ “y” เป็นชื่อของบุคคล และคำที่อยู่ข้างหน้า “ใน” นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นผลงานทางการเขียน หรือเป็นบุคคลที่มีฐานะทางสังคมในระดับสูง ในปริบทนี้ “ใน” จะมีความหมายว่า “ของ” บ่งถึงคำที่อยู่ข้างหน้าเป็นของบุคคลที่อยู่ข้างหลัง “ใน” เช่น

(33) ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี เสด็จไปทรงเปิดหนังสือ เรื่องสั้นที่ฉันคิด อันเป็น บทพระราชนิพนธ์ในทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี

(34) ต่อมา พ่อผมพาไปฝากกับ “หม่อมหลวง บุญชูฯ” ใน เจ้าคุณเทเวศน์

3.9 บ่งถึงวัยหรือช่วงอายุ

ในปริบทนี้ “y” จะเป็นคำหรือวลีที่แสดงถึงช่วงของอายุ เช่น

(35) ฝอยจามีสีเข้มและโคชินในช่วงวัยรุ่นและในระหว่างตั้งครรภ์

(36) ตัวอย่างนี้คือการฝึกให้มีระเบียบวินัย โดยเด็กต้องทำตามตารางเวลา เริ่มใช้ได้ตั้งแต่ใน วัยเด็กเล็ก

3.10 บ่งถึงภายในแหล่งที่มาของข่าวสาร ความรู้ หรือเรื่องราวต่างๆ

ในความหมายนี้ คำบุพบท “ใน” จะใช้ร่วมกับสื่อที่เป็นตัวกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร หรือความรู้ต่างๆ ซึ่งสื่อเหล่านั้นจะเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสิ่งตีพิมพ์ก็ได้ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร เป็นต้น และจะแสดงความหมายว่า ข่าวสาร ความรู้ หรือเรื่องราวต่าง ๆ มาจากหรืออยู่ในแหล่งที่มาชนิดใด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(37) ครูคนชื่อ พิมพ์ครั้งแรกในนิตยสารสตรีสาร ปีที่ 38 ฉบับที่ 28
6 ตุลาคม 2528

(38) มัสลินพยายามทำตัวให้เข้ากับเรือนไทยของยายเมื่อแต่งตัวเสร็จ จึงลงมาที่เรือนครัว ซึ่งปิ่นกำลังร้องเพลงคลอไปกับเสียงเพลงในวิทยุ

3.11 บอกผู้เสริม⁹

เมื่อคำที่อยู่ข้างหน้าของโครงสร้างคำบุพบท “ใน + y” เป็นคำกริยาที่มีความหมายเกี่ยวกับความรู้สึกหรือจิตใจ ในลักษณะนี้ คำบุพบท “ใน” จะทำหน้าที่เสริมความหมายของ

⁹ บอกผู้เสริม ในที่นี้หมายถึง คำที่ทำหน้าที่เสริมความหมายของคำกริยา เพื่อให้ความหมายของคำกริยานั้นเด่นชัดขึ้น โดยจะอยู่ในตำแหน่งด้านหลังของคำกริยา โดยทั่วไปแล้วจะเป็นคำกริยาที่มีความหมายเกี่ยวกับความรู้สึกหรือจิตใจ (นันทกา พหลยุทธ : 2526, 135)

คำกริยา เพื่อให้ความหมายของคำกริยานั้น ๆ เด่นขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี

(39) โทมัส เอคินส์ จิตรกรชาวอเมริกันเป็นศิลปินผู้ยึดมั่นในความ
จริง

(40) บอกตรงๆว่าผิดหวังเหมือนกันเพราะคาดหวังเอาไว้อย่างแบบว่า
มันใจในเสน่ห์ของตัวเองมากๆ

4.การเปรียบเทียบความหมายโดยนัยของคำบอกทิศทาง “里” กับ คำบุพบท “ใน”

จากผลการศึกษาข้างต้นจะเห็นได้ว่าความหมายโดยนัยของ
คำบอกทิศทาง “里” และคำบุพบท “ใน” มีลักษณะที่เหมือนและ
แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของคำ
ทั้งสอง ดังตารางข้างล่างนี้

ความหมาย	คำบอก ทิศทาง “里”	คำบุพบท “ใน”
1.บ่งถึงภายในขอบเขตทางสังคม	+	+
2.บ่งถึงภายในขอบเขตของเวลา	+	+
3.บ่งถึงภายในขอบเขตของความหมายเปรียบเทียบ	+	+
4.บ่งถึงสมาชิกหรือหน่วยงานในเขตการปกครอง	+	-

ความหมาย	คำบอก ทิศทาง “里”	คำบุพบท “ใน”
5.บ่งถึงภายในขอบเขตของจำนวนที่เป็น พหูพจน์	+	-
6.บ่งถึงภายในแหล่งที่มาของข่าวสาร ความรู้ หรือเรื่องราวต่างๆ	+	+
7.บ่งถึงภายในกระบวนการของการกระทำ	-	+
8.บ่งถึงภายในสภาพ หรือลักษณะ	-	+
9.บ่งถึงเครื่องแต่งกายที่สวมใส่	-	+
10.บ่งถึงอยู่ในกลุ่ม	-	+
11.บ่งถึงการเป็นเจ้าของ	-	+
12.บ่งถึงวัยหรือช่วงอายุ	-	+
13.บอกผู้เสริม	-	+

ตารางแสดงการเปรียบเทียบความหมายโดยนัยของคำบอกทิศทาง “里” และคำบุพบท
“ใน” ในภาษาไทย (เครื่องหมาย “+” แสดงว่ามีความหมายนั้นๆ เครื่องหมาย “-” แสดงว่า
ไม่มีความหมายนั้นๆ)

5. สรุป

คำบอกทิศทาง “里” ในภาษาจีนกลาง และคำบุพบท “ใน”
ในภาษาไทย นอกจากจะแสดงความหมาย “อยู่ในขอบเขตของ

พื้นที่” ซึ่งเป็นความหมายโดยตรงได้แล้ว ยังสามารถแสดง
ความหมายอื่น ๆ ซึ่งเป็นความหมายขยายอันเกิดจากการขยายความ
จากความหมายรูปธรรมไปสู่ความหมายนามธรรม ซึ่งเราเรียก
ความหมายชนิดนี้ว่าความหมายโดยนัย จากการศึกษาข้างต้นเราจะ
เห็นได้ว่า คำบอกทิศทาง “里” ในภาษา จีนกลาง กับคำบุพบท
“ใน” ในภาษาไทยนั้น มีลักษณะความหมายโดยนัยที่หลากหลาย
ความหมายโดยนัยของคำบอกทิศทาง “里” ในภาษาจีนกลางมี
ด้วยกัน 7 ความหมาย ได้แก่ 1) บ่งถึงภายในขอบเขตทางสังคม 2) บ่ง
ถึงภายในขอบเขตของเวลา 3) บ่งถึงภายในขอบเขตของความหมาย
ที่เปรียบเทียบ 4) บ่งถึงสมาชิกหรือหน่วยงานในเขตการปกครอง
5) บ่งถึงภายในขอบเขตของจำนวนที่เป็นพหูพจน์ 6) บ่งถึงภายใน
แหล่งที่มาของข่าวสาร ความรู้ หรือเรื่องราวต่างๆ 7) บ่งถึงภายใน
สภาพ หรือลักษณะ ส่วนความหมายโดยนัยของคำบุพบท “ใน” นั้น
มีด้วยกัน 11 ความหมาย ได้แก่ 1) บ่งถึงภายในขอบเขตทางสังคม
2) บ่งถึงภายในขอบเขตของเวลา 3) บ่งถึงภายในขอบเขตของ
ความหมายที่เปรียบเทียบ 4) บ่งถึงภายในกระบวนการของการ
กระทำ 5) บ่งถึงภายในสภาพ หรือลักษณะ 6) บ่งถึงเครื่องแต่งกายที่
สวมใส่ 7) บ่งถึงภายในขอบเขตของจำนวนที่เป็นพหูพจน์ 8) บ่งถึง
การเป็นเจ้าของ 9) บ่งถึงวัยหรือช่วงอายุ 10) บ่งถึงอยู่ภายใน
แหล่งที่มาของข่าวสาร ความรู้ หรือเรื่องราวต่าง ๆ 11) บอกผู้เสริม

อย่างไรก็ตาม ความหมายทุกความหมายของคำบอกทิศทาง “里” ในภาษาจีนกลาง กับคำบุพบท “ใน” ในภาษาไทยจะสามารถเชื่อมโยงไปสู่ความหมายพื้นฐานของคำทั้งสองได้ ซึ่งก็คือ “การอยู่ในขอบเขต” นั่นเอง

การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างคำบอกทิศทาง “里” ในภาษาจีนกลาง กับคำบุพบท “ใน” ในภาษาไทยพบว่ามีความหมายที่เหมือนกัน 6 ความหมาย คือ “บ่งถึงภายในขอบเขตทางสังคม” “บ่งถึงภายในขอบเขตของเวลา” “บ่งถึงภายในขอบเขตของความหมายที่เปรียบเทียบ” “บ่งถึงภายในสภาพ หรือลักษณะ” “บ่งถึงภายในขอบเขตของจำนวนที่เป็นพหุพจน์” และ “บ่งถึงภายในแหล่งที่มาของข่าวสาร ความรู้ หรือเรื่องราวต่าง ๆ” และมีความที่แตกต่างกัน 6 ความหมาย คือ “บ่งถึงสมาชิกหรือหน่วยงานในเขตการปกครอง” “บ่งถึงภายในกระบวนการของการกระทำ” “บ่งถึงเครื่องแต่งกายที่สวมใส่” “บ่งถึงการเป็นเจ้าของ” “บ่งถึงวัยหรือช่วงอายุ” และ “บอกผู้เสริม” ซึ่งความเหมือนและแตกต่างกันนี้ เกิดจากการขยายความหมายของกระบวนการอุปลักษณะของคำบอกทิศทาง “里” ในภาษาจีนกลาง กับคำบุพบท “ใน” ในภาษาไทยที่อยู่ภายใต้บริบทต่าง ๆ บริบทที่จะส่งผลให้ความหมายขยายของคำทั้งสองนั้นต่างกันด้วย

การศึกษาความหมายโดยนัยของคำบอกทิศทาง “里” และ คำบุพบท “ใน” ในบทความนี้จะจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนชาวไทย รวมทั้งผู้สนใจทั่วไปในการศึกษา และทำความเข้าใจถึงลักษณะทาง ความหมายที่เหมือนและแตกต่างกันของคำทั้งสองได้มากขึ้น ตลอดจนสามารถใช้คำดังกล่าวในการสื่อสารได้ใกล้เคียงกับเจ้าของ ภาษามากที่สุด

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กำชัย ทองหล่อ. (2540). **หลักภาษาไทย**. (พิมพ์ครั้งที่ 10).

กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.

มหาวิทยาลัยปักกิ่ง. **คลังข้อมูลภาษาของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง**.

Retrieved from http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/

นววรรณ พันธุเมธา. (2554). **ไวยากรณ์ไทย**. (พิมพ์ครั้งที่ 6).

กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษร-
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นันทกา พหลยุทธ. (2526). **การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำบุพบท
ในสมัยสุโขทัย ยุชยา กับสมัยปัจจุบัน**. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

นิภา กู้พงษ์ศักดิ์ และคณะ. (2552). **การใช้ภาษาไทย**. (พิมพ์ครั้งที่ 4).

ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

บรรจบ พันธุเมธา. (2520). **ลักษณะภาษาไทย**. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ประพิน มโนมัยวิบูลย์. (2541). **ไวยากรณ์จีนกลาง**. กรุงเทพฯ :

โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เปรมจิต ชนะวงศ์. (2529). **หลักภาษาไทย**. นครศรีธรรมราช :

โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ.

ฝูเจินจู่. (2542). **หลักไวยากรณ์จีน**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ :

นานมีบุ๊คส์.

พจนานุกรมไทย ฉบับทันสมัยและสมบูรณ์ (ข้อมูลทาง

พจนานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ). (2553). กรุงเทพฯ :

ซีเอ็ดยูเคชั่น,

ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ(Thai National Corpus).

Retrieved from <http://www.arts.chula.ac.th/~ling/TNCII/>

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.**

2554. Retrieved from <http://www.royin.go.th/dictionary/>.

วรรณัทธ์ อักษรพงศ์. (2534). **ภาษาไทย 4**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

- ศุภชัย ตั้ววิชัย. (2556). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องมโนทัศน์
พื้นที่ในภาษาไทย : กรณีศึกษาคำว่า"หลัง"ที่ปรากฏใน
เว็บไซต์พันทิปดอทคอม. นครปฐม : ภาควิชาภาษาไทย
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2509). คำบุพบทในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ภาษาจีน

- 储泽祥. (2003). 《现代汉语方所系统研究》. 武汉：华中师范
大学出版社.
- 储泽祥. (2010). 《汉语空间短语研究》. 北京：北京大学出版社.
- 房玉清. (1998). 《使用汉语语法》. 北京：北京语言文化大学
出版社.
- 黄伯荣, 廖序东. (1997). 《现代汉语》（增订二版, 下册）.
北京：高等教育出版社.
- 卢福波. (1996). 《对外汉语教学实用语法》. 北京：北京语言
文化大学出版社.
- 吕叔湘. (1998). 《现代汉语八百词》. 香港：商务印书馆.
- 邱斌. (2008). 《汉语方位类词相关问题研究》. 上海：学林出版社.
- 文炼. (1984). 《处所、时间和方位》. 上海：上海教育出版社.
- 西楨延子. (1999). 《名词后含“里”义方位词的用法比较》.
北京大学硕士研究生学位论文.

邢福义. (2008). 《语法问题追踪集》. 北京: 中国社会科学出版社.

张斌. (2010). 《现代汉语描写语法》. 北京: 商务印书馆.

朱德熙. (1998). 《语法讲义》. 北京: 商务印书馆.

朱真. (2007). 《“x 里/内/中”的语义系统研究》. 华东师范大学研究生硕士论文学位.

ภาษาอังกฤษ

Lakoff, G. and M. Johnson. (2003). Metaphors we live by.

Chicago : University of Chicago Press.

ABSTRACT

A Comparative Study of Connotative Meanings of “LI” in Mandarin and “NAI” in Thai

Yanakorn Chalanuson

The purpose of this article is to study and compare the connotative meanings of “LI” in Mandarin Chinese and “NAI” in Thai, by employing a cognitive semantics approach to analyze and explain the meaning. The results of this research reveal seven connotative meanings of the direction word “LI” that indicate that an object lies within the boundaries of : 1) human society, 2) time, 3) metaphorical meaning, 4) members or departments of an administrative district, 5) a plural number, 6) information sources, and 7) a condition or feature. However, there are eleven connotative meanings of Thai preposition “NAI” that indicate that an object lies within the boundaries of : 1) human society, 2) time, 3) metaphorical meaning, 4) an action process, 5) a condition or feature, 6) clothing, 7) a plural number, 8) possession, 9) age, 10) information sources, 11) the meaning of verbs. By contrasting “LI” in Mandarin Chinese and “NAI” in Thai preposition, the author indicates six similar meanings wherein an object

lies: “within the boundaries of human society”, “within the boundaries of time”, “within the boundaries of metaphorical meaning”, “within the boundaries of a condition or feature”, “within the boundaries of a plural number”, and “within the boundaries of information sources”. Additionally, the author indicates six meanings that differ when indicating an object lies: “within the boundaries of members or departments of an administrative district”, “within the boundaries of an action process”, “within the boundaries of clothing”, “within the boundaries of the possession”, “within the boundaries of age”, and “within the boundaries of the meaning of verbs”. The different meanings of “LI” in Mandarin Chinese and “NAI” in Thai occurred as extensions of meanings within a metaphor process which is one process in cognitive semantics.

Keywords: *direction word “li”, Thai preposition “nai”, connotative meaning*